



## Mida teevad Tartu Ülikooli filosoofia bakalaureuse vilistlased pärast lõpetamist?

### ALEXANDER DAVIES

Tartu Ülikooli filosoofia osakonna teadur

### MARIKA PROOVER

Tartu Ülikooli filosoofia magister

#### Pärast filosoofiat

Detsembris 2014 korraldasime küsitluse Tartu Ülikooli filosoofia eriala bakalaureuseõppe vilistlaste seas, kes lõpetasid ülikooli aastatel 2006–2014. Me soovisime teada saada, millega nad pärast lõpetamist on tegelema ja millist rolli filosoofia bakalaureusekraad

on nende edasises tööelus ja õpingutes mänginud. Me võtsime ühendust 123 lõpetajaga, neist 43 vastas küsimustikule.

#### Töötamine pärast lõpetamist

*Kes leidsid tööd?* Üks põhiküsimusi, millele me tahtsime vastust leida, oli: kas vilistlased

leidsid pärast lõpetamist tööd? Meie valimis leidsid töö kõik enne 2014. aastat lõpetanud, kes soovisid tööd leida. Osa neist asus tööle pärast edasiste õpingute lõpetamist, osa jätkas aga töökohal, kus nad olid töötanud juba õpingute ajal.

***Kas õpingud filosoofias aitavad neil leida või teha tööd?*** Me uurisime vastajatelt, kas filosoofia õpingud aitasid neil leida või teha oma tööd. Need üheksa inimest, kes ei olnud tööturul aktiivsed (st nad jätkasid oma õpinguid või olid lapsehoolduspuhkusel), leidsid, et küsimus ei käi nende kohta. Ülejäänud vastajatest leidis 79%, et filosoofia õpingud aitasid neil leida või teha oma tööd. Kui õpingud aitasid, siis kuidas? Selgitustes toodi välja mitmesuguseid õpingute käigus omandatud oskusi, nagu analüüsivõime, oskus argumenteerida, keelteoskus, oskus probleeme lahendada, eneseväljendusoskus. Mida oli ka oodata, kuna kõik need oskused on äärmiselt kasulikud paljudes erinevates ametites ning Tartu Ülikooli filosoofia õpingute ajal pööratakse suurt tähelepanu just nende oskuste arendamisele ja lihvimisele.

***Milline oli nende sissetulek?*** Me uurisime vilistlastelt, milline oli nende palk üks, kolm ja viis aastat pärast lõpetamist. Kuna Eesti keskmine palk muutus 2006. ja 2014. aasta vahel drastiliselt, siis lihtsalt keskmise sissetuleku arvutamine esimese, kolmanda ja viienda aasta kohta ei ütleks meile kuigi palju. Absoluutnumbrite asemel on märksa informatiivsem vaadata, kuidas suhestus lõpetajate palk iga konkreetse aasta keskmise palgaga, st kas nende sissetulek oli madalam, kõrgem või samal tasemel kui Eesti keskmine sellel aastal, mil nad selle teenisid.

Enne tuleks märkida, et vilistlaste teenitud summad varieerusid suurel määral, mis pole sugugi imekspandav, kuna bakalaureuse-

kraad filosoofias ei seo inimest ühe ainsa elukutsega, kus on kindel eeldatav palgavahemik. Filosoofia õppimisel omandatavad oskused on ülekantavad ja nõnda aitavad need lõpetajatel töötada väga erinevates ametites ning seetõttu on ka sissetulekute varieeruvus suur. Oma valimis leidsime me näiteks järgmiste töökohtade esindajaid: firma omanik ja juhataja, galerii assistent Londonis, tõlkija ja toimetaja, projekti juht, õpetaja, lektor, disainer ja fotograaf, õppejõud, sekretär, mitme ala spetsialistid (meedia, poliitika, teaduskorraldus, kommunikatsioon jt), kes töötavad nii avalikus kui ka erasektoris.

Me leidsime, et filosoofia bakalaureuseõppe lõpetanute keskmine netopalk on 26,5% kõrgem Eesti keskmisest netopalgast. Kui me eristame osa- ja täiskoormusega töökohti, siis täiskohaga töötavad vilistlased teenivad 56,2% üle Eesti keskmise palga ja osalise koormusega töötajad teenivad umbes 2/3 Eesti keskmisest täiskoormuse palgast.

### **Edasised õpingud**

Enamik lõpetajatest meie valimis jätkas õpinguid kohe pärast lõpetamist (ehk 84% neist, kes ei pidanud pärast lõpetamist läbima ajateenistust).

***Kas filosoofia õpingud aitasid neil jätkata õpinguid?*** Neist, kes jätkasid õpinguid, vastas 86%, et filosoofia õpingud aitasid neil sisse astuda oma järgmisele õppekohale ja/või seal õppida. Mil viisil filosoofia õpingud neid aitasid? Rõhutati samade oskuste olulisust, mida mainiti juba seoses töötamisega: argumenteerimisoskus, analüütiline mõtlemine, eneseväljendusoskus, oskus tõlgendada asju sõltuvalt kontekstist, keeleoskus (eelkõige inglise keel). See pole ka üllatav, kui arvestada, mida filosoofia tudengid Tartu

Ülikoolis õpivad ja et omandatavad oskused on kasulikud paljudes eri valdkondades.

***Mida nad edasi õppisid?*** Väga sageli aitasid filosoofia õpingud edasistel õpingutel, aga mida täpsemalt mindi edasi tudeerima? Viisteist lõpetajat jätkas filosoofia magistrantuuris ja mõned neist jätkasid hiljem ka filosoofia doktorantuuris. Ülejäänud õppisid väga mitmesuguseid erialasid, nagu näiteks kunstiajalugu, organisatsiooni käitumine, arheoloogia, kommunikatsioonijuhtimine, psühholoogia, õigusteadus, majandus,

ärijuhtimine, filmirežii, rahvusvahelised suhted.

***Õpingud välismaal.*** Mõned vilistlased meie valimist suundusid edasi õppima välismaale. Kolm vastanut, kes jätkasid filosoofia õpingutega ka magistrantuuris, tegid seda välismaal (Soomes, Saksamaal ja Hollandis, Suurbritannias). 11 vastanut (seega 26%) jätkasid õpinguid välismaal mõnel muul erialal (USAs, Prantsusmaal, Soomes, Saksamaal, Hollandis, Rootsis, Suurbritannias, Kataris).